

**ISMALOQ (SPINACIA OLERACEA LINN) O‘SIMLIGIDAN
EKSTRAKT OLISH**

Sobirova Muqaddas

O‘zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali o‘qituvchisi.

Rasulova Gulnigor Xamza qizi

O‘zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali talabasi.

Abstract: *Ismaloq barglarining inson tanasiga ta'siri juda katta, ular juda ko'p makro va mikroelementlarni o'z ichiga oladi. Oshqozon shilliq qavatining holatini va oshqozon osti bezining faoliyatini yaxshilashdagi roli ahamiyatli. Bunda o‘simlik tarkibida flavanoidlar, oshlovchi moddalar, antioksidatlar mavjud. Bakterosidlik xususiyatiga ega. Dorivor ismaloq (Spinacia Oleracea Linn) – sho‘radoshlar (sho‘ragullilar oilasi)ga mansub bir yoki ikki yillik o‘simliklar turkumi, sabzavot ekini. Tarkibida karotin, vitamin B, B2, C, organik kislotalar bo‘lib, xalq tabobatida siydik haydovchi dori sifatida hamda kamqonlik, raxit kasalliklariga qo‘llaniladi.*

Kalit so‘zlar: *Ismaloq (Spinacia oleracea linn), turli glikozidlar, alkaloidlar, oshlovchi moddalar, minerallar, biologik faol modda.*

Material va usullar: O'simlik urug'idan ekstraktsiya maseratsiya orqali amalga oshirildi. Maseratsiya bu namuna olish orqali amalga oshirildi. Buning uchun 10g kashnich urug'i kukuni 100 ml distillangan suv bilan aralashtiriladi va laboratoriya haroratida 10 soat davomida qoldiriladi. Keyin eritma o‘rtacha issiqlikda 3soat davomida isitiladi va keyin 3 marta filtrlanadi rangi tiniq bo‘lishi uchun.

Natijalar: *Ismaloq ekstrakti olishda o‘simlik barglaridan foydalaniladi. Bundan tashqari ismaloqdan kukun ham olish mumkin. Bunda o‘simlik barglari quritib olinadi. Tarkibida lutein antioksidanti bo‘ladi bu ko‘z xirralashishiga qarshi*

ishlatiladi. Muntazam kukuni qatiqqa qo‘shib istemol qilinsa ko‘zda muammo bo‘lmaydi desak bo‘ladi. Ekstrakt quyidagicha olinadi barglari havonchada eziladi suvi chiqungacha. Keyin suvi ajratib olinadi va suv quyiladi. Keyin ekstraktni qorong‘uda va muzlatgichda saqlanadi.

Xulosa: Ismaloq ekstrakti organizmda moddalar almashinuvi normallashtiradi. Xususan ortiqcha vazndan xalos bo‘lmoqchi bo‘lganlarga ayni muddao. Ismaloq yana yurak-qon tomir kasaliklarida ham qo‘llaniladi: uning tarkibidagi kaliy va magniy kabi ozuqa moddalari qon bosimini tartibga solishga va yurak-qon tomir kasalliklari xavfini kamaytirishga yordam beradi. Ovqat hazm qilishni qo‘llab-quvvatlash: ismaloqning yuqori tolali tarkibi ovqat hazm bo‘lishiga yordam beradi, ichak sog‘lig‘ini yaxshilaydi va ich qotishining oldini oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Shifobaxsh giyohlar dardlarga malham" Hojimatov Q.H., Yo‘ldoshev K.Y., Shogulomov U.Sh., Hojimatov O.Q., 2010
2. "SHifobaxsh giyohlar" Nabiyev M. 2014
3. " Biologik mahsulotlarni nazorat qilish " Sedix N.V
4. "Oziqlanish va dietaning asosiy va amaliy jihatlari" Sidirova Y.S, Vorobuva I.S, Zorin S.N
5. Vong P, Kitts D. Ikkilamchi antioksidant bo'yicha tadqiqotlar va maydanozning antibakterial xususiyatlari ismaloq ekstraktlari. Oziq-ovqat kimyosi 2006; 97: 505-15.
6. Satish S, Mhana C, Raghavendra deputati, Raveesha KA. Ba'zi o'simlik ekstraktlarining antifungal faolligi *Aspergillus spp* ning muhim urug'lik patogenlariga qarshi. J Agricultural Tech 2007;3:109-19